

24 OCAK / JANUARY -
2 ŞUBAT / FEBRUARY
2014

AZERBAYCAN SINEMASI CINEMA OF AZERBAIJAN

"BU KINO ÇOX GÖZAL"

Pera Film, Avrupa Azerbaycan Topluluğu (TEAS) işbirliğiyle, Azerbaycan sinemasının yönümelerini sergileyen sekiz filmlük bir seçkiyi, Bu Kino Cox Gözal'ı sunuyor.

Fransız Lumière kardeşlerin Cinematographe'yi icat etmesi ve patentini almışından kısa bir süre sonra, 1879'dan beri Bakü'deki petrol sahalarını aktif olarak belgeleyen Fransız girişimci, fotoğrafçı ve kameraman Alexandre Michon, bu şehrin hareketli görüntülerini çekmeye başladı. İlk filmini 1898'de çekti. Belçikalı Pirone kardeşler Bakü'ye gelip 1915'te Filma adında bir anonim şirket kurduktan sonra Azerbaycan'daki film endüstrisi hızla büydü. Pirone kardeşler Bakü, Yerevan ve Tiflis'te film dağıtım büroları kurdu, Rus yönetmen ve film yapımcısı Boris Svetlov'u davet etti, Svetlov daha sonra çok ünlenen bazı filmler yineledi ve yapımını gerçekleştirdi. Bakü'lü petrol baronlarının maddi desteğini alan Svetlov, 1915'te Azerbaycan sinemasının ilk uzun metrajlı filmini yineledi – *Petrol ve Milyonlar Diyarı*, daha sonra Fikret Aliyev tarafından *Kızıl Uçurum* adıyla 1980'de yeniden çekildi. Bir yıl sonra Svetlov, *Arşın Mal Alan* (Üzeyir Hacıbeyov) adlı ilk müzikal komedyi çekti. Bu sessiz filmde kadın rollerini de erkekler oynuyordu. Film 1945'te, sesli olarak ve kadın oyuncularla yeniden çekildi. Sovyet öncesi dönemde Azerbaycan filmleri genel olarak işçilerin yaşamına, petrol sahalarına ve devrime odaklandı. 1920'de Sovyet yönetimi kurulduktan sonra Azerbaycan SSC sinemasını millileştirmeye karar verdi. 1922'de ilk sinema fabrikası kuruldu ve 1923'te Azerbaycan Foto-Film Müdürlüğü adını aldı. Bu dönemde en ünlü ve en sevilen filmler müzikal komediler oldu. Svetlov'un *Arşın Mal Alan*'nın 1945'te (ve 1965'te) yeniden çekilmesi, bu türün popülerleşmesini sağladı, ardından *Randevu* (1955), *Bahtiyar* (1955), *Bu Değilse O* (1965), *Ahmet Nerede?* (1964) ve *Kaynana* (1978) gibi filmler yapıldı.

Azerbaycan'ın 1991'de bağımsızlığını kazanmasının ardından ülke sineması yeni bir aşamaya geçti. 1990'ların başından beri ülke, devasa petrol ve doğalgaz rezervlerinden elde ettiği gelirin giderek artan bir bölümünü kültürel projelere aktarıyor ve etkileyici sonuçlar elde ediyor. 2010'da ilk, film sektörü vakfnın kurulmasından sonra da dikkatini sinemaya vermeye başladı. Komedinin hâlâ popüler olmasına karşın (*Şanslı Yüzük*, 1991, *Aç Ahmaklar* 1993 vs.), daha ciddi konular da ele alındı. 1990'dan bu yana 1000'in üzerinde film yapıldı. Son 5-6 yılda Bakü'de yeni sinemalar açıldı, eskileri yenilendi, kamuoyunun ilgisini sinemaya çekti. Azerbaycan sinemasının son derece parlak tarihinde yetenekli oyuncular ve film yönetmenleri var, gerekli ilgi ve finansmanla Azerbaycan film endüstrisi daha da ileriye gitmeyi hedefliyor.

Bu Kino Cox Gözal, organized by Pera Film in collaboration with The European Azerbaijan Society (TEAS), presents a selection of 8 films exploring Azerbaijani cinematic history.

Shortly after the Lumière brothers from France invented and patented the Cinematographe in 1895, the French entrepreneur, photographer and cameraman Alexandre Michon, who had been actively involved in documenting oil fields in Baku since 1879, started filming moving images portraying the city. He shot his first film in 1898, which was an actualité entitled *The Oil Gush Fire in Bibiheybat*.

The film industry in Azerbaijan significantly developed after the Belgian Pirone brothers came to Baku and founded a joint-stock

company, Filma, in 1915. They also established film distribution offices in Baku, Yerevan and Tbilisi, and invited the Russian director and film producer Boris Svetlov, who directed and produced several films, some of which later became very well-known. In 1915, with the financial support from oil barons of Baku, Svetlov directed the first full-length feature film in Azerbaijani cinema – *In the realm of oil and millions*, which was remade by Fikret Aliyev in 1980 as *Abyss of gold*. A year later, Svetlov directed the first musical comedy, albeit as a silent film, based on *Arshin mal alan* by Uzeir Hajibeyov, with the well-known themes being played by a piano accompanist. At this time, it was the convention for male actors to play female roles. Years later, in 1945, the film was remade with sound and female actors, becoming one of the most popular Azerbaijani films of all.

In general, pre-Soviet films in Azerbaijan mostly focused on the lives of laborers, oil fields and revolution. Once Soviet power was established in 1920, Azerbaijan SSR decided to nationalize its cinema. In 1922, the first cinema studio was founded, which was renamed as the Azerbaijan Photo-Film Department a year later. During this period, the most famous and beloved films were musical comedies. Remaking Svetlov's *Arshin mal alan* in 1945 (also in 1965) popularized this genre, and over the years films like *Rendezvous* (1955), *Bakhtiyar* (1955), *If not this, then that* (1965), *Where is Ahmad?* (1964) and *Mother-in-law* (1978) were made.

After regaining its independence in 1991, Azerbaijani cinema entered a new era. Since the early 1990s, the country has directed a growing portion of the revenue it derives from massive oil and natural gas reserves toward cultural projects, with astonishing results. And now, since the creation of the Azerbaijan Film Commission in 2010, it is starting to turn its attention back to cinema. Despite the fact that the comedy genre retained its popularity (*Lucky Ring*, 1991; *Hungry Dopes*, 1993 etc.), more serious issues were also addressed. Over 1000 films have been made since 1990. In the last five or six years, new cinemas were opened and existing cinemas were renovated in Baku, encouraging public interest in cinema. Azerbaijani cinema has a very bright history, featuring talented actors and film directors, and with the necessary attention and financing, the Azerbaijani film industry is destined to develop and become known more widely.

ARŞIN MAL ALAN THE CLOTH PEDDLER

Yönetmen Director Nikolai Leshenko,
Reza Tahmasib
Oyuncular Cast Rashid Behbudov,
Leila Bedirbili, Lutfali Abdullayev
Azerbaycan Azerbaijan 98', 1945,
renkli color
Azerice Türkçe altayıyla
Azerbaijani with Turkish subtitles

Azerbaycan müziğinin en ünlü bestecilerinden Üzeyir Hacıbeyli eserlerinde Azeri Halk

Müziğini çağdaş bir biçimde yorumlamıştır. Hacıbeyli'nin "Arşin Mal Alan" opereti, operet kültüründeki önemli eserlerden biridir ve birçok dile çevrilerek büyük ün kazanmıştır. Bakü'de ve ABD'de filme çekilmiş; Londra, Paris, Berlin, Moskova sahnelenmiştir. "Arşin Mal Alan" filmindeki baş karakterler Asker (Esger) ve Gülçehre özgürlüğe, demokrasiye ve hür düşünceye önem veren karakterlerdir. Reşid Behbudov'un "Arşin Malci" rolünü oynadığı filmde, kendi kaderlerini belirleyebilmek ve evlenecekleri kişiyi kendileri seçmek için çeşitli hilelere

başvuran Asker ve sert, otoriter babasına karşı koyma cesaretini gösteren Gülçehre'nin; komik hale gelen olaylar zincirinde yaşadıkları aşık anlatıldığı eser ilgi çekici bir kurguya sahip.

The operetta "The Cloth Peddler/Arşin Mal Alan" a world-famous musical comedy from Azerbaijan was composed by legendary Azerbaijani composer Üzeyir Hacıbeyli. This comic and romantic operetta, which was ahead of its time and rich in national characteristics and realism, is about pure love, women's rights, fight against outdated traditions, and aspiration for modern way of life free of damaging customs. Young Asker wants

to get married. He is a rich, successful businessman and has everything he could wish for except for one thing – a wife. Tradition does not allow him to choose his own bride. Marriages are customarily arranged and, in fact, it's impossible for young men to even catch a glimpse of potential brides as they are secluded in their homes and never come out unveiled or unaccompanied. So Asker wanders from house to house as a poor peddler selling fabric. Eventually, he meets Gülçehre, the beautiful daughter of Sultan bey, a wealthy merchant. Asker decides Gülçehre is the one he wants to marry. She, too, falls in love with him, although she knows him only as a peddler.

YARASA THE BAT

Yönetmen Director Ayaz Salayev
Oyuncular Cast Mariya Lipkina,
Rasim Balayev, Tolib Khamidov
Azerbaycan Azerbaijan 78', 1995,
renkli color
Azerice Türkçe altayıyla
Azerbaijani with Turkish subtitles

film takes a classical triangular love story and fills it with references to the literature, music and cinema of the West. Set in the late 1920s in a dusty city (presumably Baku), an elliptical narrative is used to tell the romantic story of a young actress, her older, erudite husband and her raffish lover. The husband is steeped in the arts, and lectures on 'The World of Fantasy.' Much of the action unfolds in and around a cinema where, in the early scenes, silent classics (ie. *The Golem* and *The Cabinet of Dr. Caligari*) are screened to piano accompaniment while the woman, Actress and her husband watch in rapt attention. *Yarasa* is unquestionably an unusual, at times startling film, shot with a rigorous eye to detail. For example, director uses repeated images of the same streets, at different times of the day and year, but always shot from precisely the same position to aid the narrative progression.

Dedicated to the centenary of cinema, offbeat and intriguing

Buta

Yönetmen Director İlgar Najaf
Oyuncular Cast Rafiq Gulyev,
Tofiq Aliyev, Elnur Karimov
Azerbaycan Azerbaijan '98, 2011,
renkli color
Azerice Türkçe altıyaıyla
Azerbaijani with Turkish subtitles

KALE FORTRESS

Yönetmen Director Samil Nacafzada
Oyuncular Cast Rasim Balayev,
Vidadi Gasanov, Julia Perefid
Azerbaycan Azerbaijan '83; 2008,
renkli color
Azerice Türkçe altıyaıyla
Azerbaijani with Turkish subtitles

Azerbaycan doğlarında ücra bir köye savaş, kahramanlık ve aşk üzerine tarihsel bir film çekmeye gelen ekip, gerçek bir savaşın ortasına düşüyor. Yaşamın sanata öykünesinin etkileyici bir hikayesi bu film, 81. Akademi Ödülleri'nde Yabancı Film dalında Azerbaycan'ı temsil etti.

Qala tells the story of a film crew that arrives in a remote border village in the mountains of Azerbaijan to shoot a historical account of war, heroism, and love, when a real war erupts. This moving tale of life imitating art was selected to represent Azerbaijan in the Foreign Language Film category at the 81st Academy Awards.

40. KAPI 40TH DOOR

Yönetmen Director Elçin Musaoglu
Oyuncular Cast Hasan Safarov,
Gülşər Nabi耶va, Rovshan Agayev
Azerbaycan Azerbaijan '82; 2009,
renkli color
Azerice Türkçe altıyaıyla
Azerbaijani with Turkish subtitles

KUTSAL HAYVAN HOLY ANIMAL

Yönetmen Director Yavar Rzayev
Oyuncular Cast Nuraddin Mehdihanly,
Vafa Zeynalova, Munavar Aliyeva,
George Gafarov
Azerbaycan Azerbaijan '83; 2011,
renkli color
Azerice Türkçe altıyaıyla
Azerbaijani with Turkish subtitles

Film, bir ergenin, koynun sürüsüyle zor koşular altında hayatı kalma mücadelesini anlatıyor. İsmail annesi, kardeşleri ve otoriter babasıyla yaylada yaşıyor. Baharda ve yazın rahat bir hayat süren aile için, kişişin gelmesiyle birlikte çile de başlıyor. Aile, fırtına gelmeden önce yayladan iniyor, ama İsmail sürüye bakmak için geride kalyor.

The film tells the survival story of an adolescent shepherd who lives in harsh conditions, and his life is turned upside down with the arrival of a young female artist from the city. İsmail lives in a plateau with his mother, siblings, and his authoritative father. The suffering of the family, who lead a very comfortable life in the summer and spring, begins with the arrival of winter. The family leaves the plateau before the gustily storm arrives, although İsmail is left alone to look after the herd.

ÇÖVKAN CHOVKAN

Yönetmen Director Rafig Gulyev
Azerbaycan Azerbaijan '11; 2011,
renkli color
Azerice Türkçe altıyaıyla
Azerbaijani with Turkish subtitles

Bu film, Azerbaycan'ın ulusal sporu olan Ortağ'dan beri oynanan "çövkan" dan minyatürler sunuyor. Agdamlı çoban Cafer ve atı Baykurt'un dostluğu ele alınıyor. Çövkanın adı, oyunda kullanılan ve hokey sopasına benzeyen tahta atletten geliyor. Çövkan oyunu Dede Korkut'ta (M.S. 7. yüzyıl) ve Nizami'nin şiiri "Hüsrev ile

ÇÖLÇÜ STEPPE MAN

Yönetmen Director Shamil Aliyev
Oyuncular Cast Salome Demuria,
Vidadi Gasanov, Javidan Mammadlı
Azerbaycan Azerbaijan '80; 2012,
renkli color
Azerice Türkçe altıyaıyla
Azerbaijani with Turkish subtitles

Bir bozkır adamı, şehirlerden uzakta, doğuya uyum içinde yaşıyor. Babası ona bozkır hayatının tüm bilgiliğini öğretiyor. Babasının ölümünden sonra, köyden gelen genç bir kadınla tanışıyor. Bu onun yaşamında yeni bir sayfa açıyor ve önde uzanız, bilinmezliklerle dolu yaşama doğru önemli bir adım atıyor. Film 2014 Akademi Ödülleri Yabancı Film Kategorisi Azerbaycan Resmi Adayı.

One steppe man is living far from the cities and in tune with nature. His father instructs him in the wisdom of the steppe life. After his father's death, he meets a young woman who came from the village, who transforms his life and opens the path to a big and unfamiliar world. Azerbaijan's Official Submission to the Best Foreign Language Film Award for the 2014 Academy Awards.

24 OCAK JANUARY - 2 ŞUBAT FEBRUARY 2014

GÖSTERİM PROGRAMI SCREENING SCHEDULE

24 OCAK JANUARY
CUMA FRIDAY
17:00 Buta
19:00 40. Kapı 40th Door

31 OCAK JANUARY
CUMA FRIDAY
17:00 40. Kapı 40th Door
19:00 Kale Fortress

25 OCAK JANUARY
CUMARTESİ SATURDAY
14:00 Çövkan Chovkan
Çölçü Steppe Man
16:00 Arşın Mal Alan
The Cloth Peddler

1 ŞUBAT FEBRUARY
CUMARTESİ SATURDAY
14:00 Kutsal Hayvan
Holy Animal
16:00 Buta
18:00 Yarasa The Bat

29 OCAK JANUARY
ÇARŞAMBA WEDNESDAY
19:00 Çövkan Chovkan
Çölçü Steppe Man
30 OCAK JANUARY
PERŞEMBE THURSDAY
17:00 Kale Fortress
19:00 Kutsal Hayvan
Holy Animal

2 ŞUBAT FEBRUARY
PAZAR SUNDAY
14:00 Yarasa The Bat
16:00 Arşın Mal Alan
The Cloth Peddler

İndirimli Müze giriş biletile (5 TL) bir seans izlenebilir.
Admission with reduced museum tickets (5 TL).

Pera Müzesi Dostları, Pera Film programlarına ücretsiz katılıyor!
Screens are free of admissions for Friends of Pera Museum!

The European Azerbaijan Society

© BEYAZPERDE

İşbirliğiyle / in collaboration with

SUNA VE İNAN
KIRAÇ VAKFI